Numer 22. „ROLNIK“ 29. maja 1908.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO.

Z KOMITETU.

A) Ogłoszenia i odezwy.

W sprawie nowego statutu otrzymało Prezydyum następujące rozporządzenie: L. Tow. 2466/08, 22. maja 1908. C. k. Dyrekcya Policyi we Lwowie. Lwów dnia 19. maja 1908. L. 519/08 II.

Do Szanownego Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego do rąk Prezesa WPana Stanisława Brykczyńskiego we Lwowie, ul. Nabielaka L. I.

C. k. Namiestnictwo oznajmiło reskryptem z dnia 26. kwietnia 1908 L. 47.802, iż nie zakazuje przekształcenia c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie według treści przedłożonych statutów.

O tem zawiadamia się Szanowny Komitet przy dołączeniu jednego egzemplarza zmienionych statutów z uwagą, że o ile poszczególne kierunki działalności stowarzyszenia podlegają odrębnym przepisom, winno się stowarzyszenie do tych przepisów w każdym wypadku zastosować.

Jako ostatnie zdanie § 36. zmienionego statutu wpisać należy następujące słowa: „Uchwały obradujących ciał Towarzystwa: zapadają absolutną większością głosów członków na posiedzeniu obecnych, prawo głosowania mających“.

Milski m. p.

Posiedzenie Centralnego Wydziału stowarzyszeń rolniczych odbędzie się w Biurze Komitetu w poniedziałek dnia 1. czerwca b. r. o godzinie 6. wieczorem.

L. 166/pr.

Ogłoszenie

w sprawie Agencji sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego.

Wszelkie pisma w sprawie sprzedaży materjału rzeźnego, a względnie zakupna bydła chudego na opasy nadsyłać należy do **Agencji sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie** c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego (ul Karola Ludwika l. 3).

Zwraca się uwagę wszystkich interesentów, że w listach należy podawać adres dokładny z oznaczeniem stacji pocztowej, telegraficznej i kolejowej. Prócz tego należy podać oddalenie od stacji kolejowej i opisać bliżej materjał rzeźny, a w szczególności gatunek bydła z zaznaczeniem, czy rasowe, czy zwykłe, przeciętną wagę każdej sztuki w przybliżeniu i stan opasowy.

W razie sprzedania sztuk zameldowanych z pominięciem Agencji należy o tem donieść niezwłocznie do Biura w drodze telegraficznej, w przeciwnym bowiem razie Agencja dochodzić będzie kosztów wywołanych daremnem przybyciem kierownika Agencji na miejsce.

Bez uprzedniego porozumienia z Agencją we Lwowie **nie należy bezwarunkowo** nadsyłać materjału na targ lwowski, ponieważ w takim razie Agencja nie jest w stanie zregulować obsyłki targu lwowskiego i co za tem idzie, uzyskać odpowiedniej ceny.

Jeżeli na żądanie właściciela podejmie się Agencya bonitacyi bydła loco stajnia, winien właściciel bydła **ponieść następujące koszta**: a) regulaminowe dyety wysłannika (6, a względnie 10 K dziennie), b) koszta przyjazdu od stacyi kolejowej na folwark i napowrót, o ile nie dostarczy własnej podwody.

Bydło, przeznaczone przez Agencyę **na targ pragski**, winno posiadać w paszportach poświadczenie weterynarza, że ani w gminie, ani w stajni, z której bydło pochodzi, nie panuje żadna zaraźliwa zaraza. Zwraca się szczególniejszą uwagę właścicieli bydła na **konieczną potrzebę zamieszczenia tego dopisku**, w przeciwnym bowiem razie bydło wysłane pójśćby musiało na kontumacyę w Pradze, na skutek czego straciłoby około 25% w cenie kupna.

W obecnej porze gorącej należy dopilnować **odpowiedniego ładowania** bydła rzeźnego, a w szczególności: 1) by do wiązania używano postronków silnych, 2) by przesyłka odbywała się w wagonach półkrytych, 3) by pod żadnym warunkiem nie ładowano do wagonu sztuk więcej, jak bezpieczeństwo transportu zezwala. W tej mierze pamiętać należy, że dla każdej sztuki, ważącej około 500 kg, ma być $1\frac{1}{2}$ m^2 powierzchni. Każda nadwyżka wagi o 100 kg na sztuce wymaga zwiększenia tejże powierzchni o 0·2 do 0·3 m^2.

Dla **zakupna bydła chudego** na opasy zbliża się czas najodpowiedniejszy ze względu na obfitość podaży i obniżenie cen.

Agencya przy Komitecie podejmuje się tego zadania i zwraca uwagę na Spółkę Ziemską w Stanisławowie, która udziela zaliczek na zakupno bydła chudego.

L. 38/pr.

Ogłoszenie

w sprawie zaliczkowania bydła rzeźnego.

(Powtórzenie).

Członkowie c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego otrzymywać mogą zaliczki tak na gotowe bydło rzeźne, jak i na zakupno bydła chudego, przeznaczonego na opasy od Spółki ziemskiej w Stanisławowie, stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką, opartego na ustawie z d. 6. marca 1906 Dz. u. Nr. 58. Bydło zaliczkowane przez pomienioną spółkę sprzedanem zostanie przez Agencyę sprzedaży materyału rzeźnego przy Komitecie we Lwowie.

Członkowie c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, korzystający ze zaliczek, **nie stają się przez to bynajmniej członkami Spółki ziemskiej w Stanisławowie**, która w myśl art. VI l. 6 statutu upoważniona jest do prowadzenia rachunków bieżących także dla zwykłych klientów Spółki.

Celem zasięgnięcia bliższych szczegółów **zwracać się należy do Spółki ziemskiej w Stanisławowie, ul. Trzeciego Maja l 20.**

B) Ze spraw bieżących.

W uzupełnieniu **„Wiadomości o VI. zwyczajnem posiedzeniu Komitetu“**, zamieszczonem w „Wiadomościach urzędowych“ Nr. 20. „Rolnika“, dodać należy zamieszczoną w protokole uchwałę Komitetu, wyrażającą podziękowanie drowi Kornelowi Paygertowi za jego dodatnią działalność jako Przewodniczącego Sekcyi ekonomicznej. Przed powzięciem powyższej uchwały wyjaśnił Dr. Kornel Paygert, iż do złożenia przewodnictwa zmuszają go liczne obowiązki i trudność dostatecznie częstego przyjeżdżania do Lwowa. Po przeprowadzeniu następnie dyskusyi nad społecznem zadaniem naszego Towarzystwa, zagajonej przez Dra Kornela Paygerta, powzięto na wniosek Sekcyi ekonomicznej uchwały podane w „Wiadomościach“.

Z Komisyi dla organizacyi handlu materyałem rzeźnym. Odniesiono się do c. k. Namiestnictwa z prośbą o zezwolenie na sprzedaż nierogacizny włościańskiej przez Agencyę przy Komitecie, która działalność w tej mierze rozpocznie od powiatów tłumackiego i jaworowskiego.

Komitet zwrócił się do Wysokiego c. k. Prezydyum Namiestnictwa i Wys. Wydziału krajowego we Lwowie z prośbą o **pomoc doraźną** dla gmin: Chodaczków, Draganówka, Poczapińce, Zabojki, Janówka i Borki, dotkniętych klęską na skutek tuczy i gradobicia, które dnia 16. b. m. gminy te nawiedziły.

Komitet udzielił 1.500 K na **poprawę łąk i pastwisk** w Oddziale Sanockim.

Komitet udzielił 800 K Oddziałowi Bełzko-Sokalskiemu tytułem zasiłku na wynagrodzenie **sekretarza-lustratora.**

Na podstawie opinii Rad Oddziałów przedstawiono c. k. Namiestnictwu na **zarządców przymusowych** większych posiadłości rolnych: Pawłowskiego Włodzimierza z Sinkowej, Dobrzańskiego Władysława z Sałowej ad Kapowce, Skrzyszowskiego Seweryna z Chartanowiec, Jełowickiego Aleksandra z Szutrominiec, Kańskiego Kazimierza z Hołotek, Lewitowicza Franciszka z Hnilic, Mynarskiego Seweryna z Germakówki, Sochanika Felicyana z Mielnicy, Krokowskiego Franciszka z Jagielnicy, Wilhelma br. Lewartowskiego z Czortkowa i Walkowicza Spirydyona z Dawidkowiec dla c. k. Sądu obwodowego w Tarnopolu, Romana Godlewskiego z Krasówki dla c. k. Sądu powiat. w Trembowli, Ochockiego Tomasza z Budzanowa dla c. k. Sądu powiat. w Budzanowie, Godlewskiego Stefana z Krasówki dla c. k. Sądu pow. w Tarnopolu, Fedorowicza Aleksandra z Klebanówki dla c. k. Sądu w Zbarażu i Józefa hr. Koziebrodzkiego z Semenowa dla c. k. Sądu powiatowego w Trembowli.

Komitet poparł **przyznanie kontyngentu** dla nowej gorzelni rolniczej w Ksawerówce ad Tartaków w myśl rozporządzenia cesarskiego z d. 16. lipca 1904 Dz. u. p. Nr. 78.

Biuro Komitetu **rozesłało** do Rad Oddziałów w odpisie memoryał w sprawie podwyższenia podatku od spirytusu, opracowany na podsatwie ankiety z dnia 23. kwietnia b. r., a przedłożony Kołu polskiemu, c. k. Ministerstwu Skarbu i J. E. Dawidowi Abrahamowiczowi.

Z Oddziałów.

Posiedzenie Rady Oddziału Lwowskiego odbędzie się w sali Rady powiatowej dnia 5. czerwca b. r. o godz. 4. po południu z następującym porządkiem dziennym: 1) Uchwalenie programu Walnego zebrania. 2) Załatwienie spraw bieżących. 3) Wnioski Członków.

KRONIKA.

† **Juliusz Frommel**, em. dyrektor Akademii rolniczej w Dublanach, a następnie centralny dyrektor dóbr J. E. Karola Lanckorońskiego, długoletni wielce zasłużony Członek Komitelu naszego Towarzystwa, zmarł w Rozdole dnia 22. maja b. r.

Urodzony w Augsburgu w r. 1841, przeniósł się w 1864 r. do Galicyi i tu zdobył sobie wkrótce sławę doskonałego rolnika i administratora. Pod jego kierunkiem wychowało się stukilkudziesięciu dzielnych agronomów, zajmujących dzisiaj wybitne stanowiska wśród naszego ziemiaństwa. W r. 1894, powołany na dyrektora Akademii rolniczej w Dublanach, kontynuował dalej swój zawód doświadczonego pedagoga, który położył wielkie zasługi około podniesienia rolnictwa w Galicyi. Szanowany jako człowiek, ceniony powszechnie dla swej wiedzy, zmarł na posterunku pracy, której poświęcił wszystkie swoje siły i zdolności.

Komitet Towarzystwa przesłał rodzinie zgasłego kondolencyę i wieniec na ręce dyr. Józefa Mikułowskiego-Pomorskiego, który przy eksportacyi w rzewnych i wymownych słowach uczcił zasługi, położone dla naszego ziemiaństwa przez ś. p. Juliusza. Imieniem akademików dublańskich, którzy licznie wraz z profesorami przybyli, przemówił akademik Wasung, poczem zwłoki odprowadzili licznie zebrani na dworzec kolejowy w Mikołajowie, skąd wysłane zostały do Augsburga, by spocząć w grobowcu rodzinnym.

W obrzędzie pogrzebowym wzięli udział z Towarzystwa gospodarskiego Julian br. Brunicki, Dr. Ignacy Szyszyłowicz, insp. Bronisław Janowski i Dr. cam. August Rodakiewicz.

ǫ **Obrady Walnego Zgromadzenia c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego** odbyły się w myśl programu w dniach 21. i 22. maja b. r. pod przewodnictwem Prezesa Zdzisława hr. Tarnowskiego, którego zastępowali w poszczególnych posiedzeniach Prezesowie: Stanisław Brykczyński i Artur Zaremba-Cielecki. Cały tok obrad odznaczał się wielką powagą, świadczącą wymownie o wyżynie kulturalnej zebranych, wśród których liczba włościan przeważała. Wykładom referentów przysłuchiwano się z uwagą, a dyskusya świadczyła o znajomości rzeczy i prawdziwem zainteresowaniu się. Znanem jest z dzienników zagajenie Prezesa Towarzystwa, który na wstępie złożył hołd cieniom ś. p. Andrzeja hr. Potockiego, który, jak mowca zaznaczył, „pokazał nam jak żyć i jak umierać należy“. Na wniosek p. Maryana Dydyńskiego uchwalono wybić kosztem Towarzystwa medal na cześć śp. Namiestnika i portret jego umieścić w sali obrad przyszłego domu rolniczego. Szereg referatów rozpoczął się wykładem prof. Antoniego Górskiego „O ubezpieczeniu robotników rolnych“. Referent zaznaczył, że Komitet Towarzystwa uznał za po-

żądane ubezpieczenie robotników rolnych i leśnych pod następującymi warunkami: a) żeby zastrzeżona była dla tej sprawy kompetencya ustawodawstwa krajowego; b) żeby definicya robotnika rolnego wykluczała możliwość nieuczciwego postępowania w celu uzyskania ubezpieczenia; c) żeby organizacya zakładów ubezpieczeń była krajowa i nie biurokratyczna; d) żeby organizacya ta dawała rękojmię, że istotnie interesy tej klasy robotników będą zapewnione; e) żeby pracodawcy mieli wpływ na zarząd zakładów ubezpieczenia; f) żeby ubezpieczenie nie pociągało za sobą zbyt wielkiego obciążenia pracodawców. Referent zauważył wkońcu, że rolnicy uznają potrzebę ubezpieczenia robotników nie pod żadnym naciskiem, ale z głębi poczucia sprawiedliwości.

Delegaci włościanie zwrócili przy tej sposobności uwagę na szkodliwość emigracyi robotników do Prus, domagając się w szczególności zapobieżenia emigracyi małoletnich, którzy tam ulegają moralnemu zepsuciu.

Pod smutnem wrażeniem pozostawali słuchacze w Sekcyi przemysłu rolniczego, która obradawała nad referatem: „O suszeniu ziemniaków“, opracowanym przez ś. p. prof. Gustawa Steingrabera.

Dnia 22. maja po nabożeństwie żałobnem w kościele św. Marka za duszę ś. p. Andrzeja hr. Potockiego, w którem wszyscy uczestnicy Walnego Zgromadzenia udział wzięli, odbyło się posiedzenie Sekcyi ogólnej, na którem p. Adolf Poniński wygłosił referat „O ubezpieczeniu żywego inwentarza“, zaś p. Ludwik Barański „O organizacyi sprzedaży bydła rzeźnego“.

Wnioski samoistne postawili: a) Delegat Kapała o należyte informowanie włościan w sprawie włości rentowych za pośrednictwem sekretaryatów okręgowych Towarzystw rolniczych; b) Delegat Kramarczyk, o dopuszczeniu do sprzedaży w osobnych jatkach mięsa wieprzowego dotkniętego wągrami, a względnie o odszkodowanie hodowcy za zniszczone wągrowate mięso; c) Delegat Cieślewicz w sprawie uregulowania emigracyi małoletnich do Prus.

Na wniosek Delegata Smagały wybrano przez aklamacyę Prezesem Zdzisława hr. Tarnowskiego, a wiceprezesem Karola Czecza. W miejsce ustępującego II. wiceprezesa Aleksandra Dąmbskiego, powołanego na nowe stanowisko do Lwowa, wybrano przez głosowanie Jana hr. Konopkę. Do Komitetu zostali wybrani: Kazimierz Bzowski, Henryk Dolański, prof. Dr. Antoni Górski, Stanisław Konopka, Witołd Milieski, oraz włościanie: Antoni Smagała i Józef Serczyk.

Prezes, zamykając posiedzenie, wyraził nadzieję, że wspólna z włościanami praca w Komitecie będzie podstawą wspólnej i zgodnej pracy ziemiaństwa i włościaństwa na wszystkich polach, podstawą zgody i porozumienia wszystkich rolników.

ǫ **Projekt nowego regulaminu ruchu kolejowego** zawiera wiele postanowień, które nie uwzględniają dostatecznie potrzeb odczuwanych w ruchu towarowym. Zwracamy uwagę na § 62., normujący opakowanie towarów, a w którym nie określono wyraźnie, jakie opakowanie uważać należy za niedostateczne, a więc wykluczające odpowiedzialność zarządu kolejowego. Według § 67., który jest prawie równobrzmiącym z § 51. obowiązującego regulaminu, decyduje zarząd kolejowy o wyborze drogi (o ile nadawca w liście frachtowym wyraźnie tejże nie zaznaczył) i odpowiada za ten wybór tylko w wypadkach gravis culpae, której interpretacya w praktyce jest nadzwyczaj elastyczną i trudną do wykazania. Należałoby przeto żądać, aby projekt regulaminu przyjął zasadę, przyjętą w regulaminie niemieckim, według której zarząd kolejowy zobowiązanym jest dobierać dla przesyłek frachtowych bezwarunkowo drogę najtańszą, a dla przesyłek pospiesznych najkrótszą, odpowiadając w myśl kodeksu handlowego za pieczołowitość dobrego kupca (diligentia quam suis). Powołany § projektu różni się zresztą na niekorzyść od obecnie obowiązującego, zwalniając zarząd kolejowy od obowiązku powiadomienia wysyłającego w razie zmiany wskazanej przezeń w liście frachtowym drogi. Postanowienia co do regulaminowego czasokresu dostaw, zawartych w § 75., nie doznały w § 63. projektu żadnej zmiany, a jednak czasokresy te w stosunkach dzisiejszych uważać należy stanowczo za nieodpowiednie. Przedewszystkiem bowiem czas dla właściwego transportu jest podstawowo za wysoko wzięty, domagając się całego dnia na 200 klm. frachtu, a względnie 300 klm. posyłki pospiesznej Przy tem zauważyć należy, że każde przekroczenie owej umowy kilometrowej, choćby tylko o jakiś ułamek kilometra, który się zaokrągla, powoduje przedłużenie transportu o cały dzień. Wprawdzie § 51. projektu zniósł doliczany w dotychczasowym regulaminie czas dla manipulacyi, który wynosił 1 a względnie 2 dni, nie oznaczył jednak ściśle czasokresu obowiązkowego dla manipulacyi cłowej, który zarządy kolejowe według okoliczności nieraz na 4 a nawet i więcej dni obliczają. Niemniej uledz powinien skróceniu termin 30-to dniowy, wyznaczony w § 90. projektu, po którego upływie poza regulaminowym czasem dostawy uważa się niedoręczoną przesyłkę za straconą. Wszak do odszukania zatraconej przesyłki w czasach telegrafów i telefonów wystarczyć powinno 2 tygodnie, szczególnie ze względu na najnowszą w tej mierze międzynarodową umowę. Odszkodowania dalej projektowane w § 94. za przekroczenie czasu dostawy powinny być znaczniejsze i nie kończyć się z dniem 5. opóźnienia, w którymto wypadku zwraca zarząd kolejowy 0·5 kosztów przewozu. Właśnie ta okoliczność, że zarząd kolejowy przy dowolnem przekroczeniu terminu dostawy w najgorszym razie ponosi zawsze tylko połowę kosztów przewozu, przyczynia się znacznie do wzrostu tych przekroczeń.

Wreszcie zaznaczyć musimy potrzebę zreformowania dotychczasowego sposobu doliczania dodatkowych kosztów na listach frachtowych, które zarządy kolejowe dopisują i pobierają, nie podając wszelako tytułu należytości. Okoliczność ta utrudnia odbiorcy ewentualne dochodzenie reklamacyjne. Na brak ten zwracamy szczególniejszą uwagę ze względu, że ani regulamin obowiązujący, ani projekt nowego regulaminu nie usuwają tej niedokładności.

ǫ **Reorganizacya państwowej Rady kolejowej** postąpiła naprzód. W myśl wniosków, przedłożonych na ostatniem pełnem posiedzeniu tejże Rady, opracował wybrany w tym celu ściślejszy komitet nowy statut dla państwowej Rady kolejowej jak niemniej dla powstać mających okręgowych Rad kolejowych, a wreszcie nowy regulamin dla państwowej Rady kolejowej. Operat komitetu zawiera niektóre dodatkowe zmiany, z których najważniejszą jest przedłużenie kadencyi członków państwowej Rady kolejowej z trzech na lat pięć. Liczbę członków zwiększono z 92 na 129, uwzględniając przedewszystkiem interesy rolnictwa. W obrębie każdej Dyrekcyi kolejowej powstaną osobne Rady kolejowe, celem dopilnowania spraw lokalnej natury. Ministerstwo kolei państwowych zajmuje się obecnie bliższem zbadaniem tego przedłożenia komitetu, które wejdzie pod obrady na najbliższem pełnem zebraniu państwowej Rady kolejowej.

ǫ **Ubezpieczenie robotników na starość** zajmuje obecnie w pierwszym rzędzie nowy liberalny gabinet angielski. Zapowiedziane przedłożenie zamierza prześcignąć w tej mierze wszystkie państwa kontynentalne. Kwota 6,000.000 funtów szterlingów ma być rocznie ze skarbu państwowego na ten cel przeznaczaną i to bez podwyższenia ciężarów podatkowych. Przypomnieć należy, że właśnie obecnie nastąpiło w Anglii obniżenie podatku od cukru z 10 K na 4·40 K na cetnarze metrycznym (q), co oznacza w budżecie ubytek 3,400.000 funtów szterlingów. — Ale nie tylko wysokość kwoty, lecz również konstrukcya zamierzonego ubezpieczenia zasługuje na szczególniejszą uwagę. Każdy robotnik, który doszedł lat 70, a nie może się wykazać tygodniowym dochodem 10 sh, ma prawo do żądania od państwa pensyi rocznej w kwocie 13 funtów, a małżonkowie 19 funtów i 10 sh. Ci robotnicy, którzy na skutek niezdolności do pracy przechodzą na utrzymanie funduszu dla ubogich, nie mają prawa do pobierania pomienionej pensyi. — Fundusz ubogich obciąża gminy, pensye zaś na starość ponosi wyłącznie państwo bez udziału robotników i pracodawców, jak to zresztą jest praktykowanem. Gra-

nicę lat 70 przyjęto tylko na początek z przyczyn czysto budżetowych, a obniżenie tej granicy ma być zadaniem najbliższej przyszłości.

Uznano tedy zasadę, że państwo jako takie ma obowiązek zabezpieczyć robotnikom wiekowym z własnych środków utrzymanie na starość bez pracy.

ϱ **Włościańskie gospodarstwa wzorowe** powstają w Bawaryi przy pomocy zasiłków ze skarbu państwa. Zakładane bywają na glebach jałowych, w szczególności piaszczystych, aby włościanom, pracującym w podobnych warunkach, wskazać właściwą drogę tak co do płodozmianu, jak i nawożenia i umożebnić w ten sposób racyonalną gospodarkę. Nie ulega wątpliwości, że nasze włości rentowe nadawałyby się przedewszystkiem do zastosowania tego naśladowania godnego wzoru.

ϱ **W sprawie budowy kanałów** ukończyła komisya znawców, zwołana przez ministra handlu, swoje dochodzenia z dniem 15. maja b. r. Referentem dla opracowania opinii na podstawie zebranego materyału mianowano nadradcę budownictwa Hermanna z Essen. Na podstawie wiadomości, zasiągniętych w komisyi, nie ulega wątpliwości, że projektowane kanały rozporządzać będą dostatnią ilością wody i że system śluz będzie najodpowiedniejszym. Komisya zamierza jednak budować je według wzoru, odbiegającego cokolwiek od projektu rządowego, przyspieszając w ten sposób transport o jeden dzień. Znaleziono również wyjście z trudności co do założenia portu pod Krakowem. Opinia rzeczoznawców, obejmująca również ocenę kosztorysu, przedłożoną zostanie 15. czerwca b. r. Radzie przybocznej dla budowy dróg wodnych, przy którejto sposobności delegaci naszych Towarzystw rolniczych nie omieszkają przedłożyć swe wnioski w interesie naszego kraju.

ϱ **Ministerstwo robót publicznych**, utworzone na podstawie przedłożenia rządowego, ulegnie niewątpliwie z biegiem czasu reformie w myśl rezolucyi, powziętej przez Izbę panów. Myślą przewodnią tej rezolucyi jest utworzenie Ministerstwa ściśle technicznego, z wyłączeniem z zakresu działania dzisiejszego Ministerstwa górnictwa i nauki przemysłowej, a z dołączeniem wszelkich agend wodnych jak budowa dróg wodnych, regulacya rzek, budowa portów itd. O połączenie tych agend wodnych w jednem Ministerstwie ubiega się od dawna Komitet Towarzystwa gospodarskiego, którego niestrudzonym rzecznikiem w tej sprawie jest Dr. Włodzimierz Bolesta-Kozłowski.

ϱ **Kursy bonitacyi chmielu** odbywają się corocznie w Monachium w miesiącu maju pod kierownictwem fachowego profesora akademii w Weihenstephan i prezydenta niemieckiego związku chmielarzy. Nauka obejmuje metodyczną ocenę chmielu rozmaitego pochodzenia, sposoby siarkowania i pakowania, jak niemniej warunki dobrych chłodowni. Wykłady te, które się odbywają bezpłatnie, gromadzą rok rocznie liczne zastępy tak producentów chmielu, jak i konsumentów tegoż.

Wystawa przeglądowa bydła w Dynowie odbędzie się dnia 2. czerwca b. r. przed południem na targowicy miejskiej.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych obchodzi jubileusz 40-letniej działalności dnia 31. maja b. r. Uroczystość rozpocznie się o godzinie 9 rano nabożeństwem w kościele archikatedralnym, poczem o godzinie 11 odbędzie się zebranie członków Towarzystwa i zaproszonych gości w sali ratuszowej miasta Lwowa.

Wiadomości handlowe.

Z Oddziału handlowego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego.

Ogłoszone co dopiero urzędowe sprawozdania zarówno w Austryi, jak w Niemczech o dotychczasowym stanie ziemiopłodów brzmią — z małemi wyjątkami pomyślnie. Również wiadomości z Ameryki stwierdzają zadowalniające rezultaty. Ta okoliczność z natury rzeczy wpłynąć musiała ujemnie na obrót handlowy, bo kupcy, licząc na znaczne obniżenie się cen, okazują skłonność od zawierania tranzakcyj jedynie tylko przy daleko idących redukcyach.

Płacono za 50 kg w koronach: pszenica 12·00 do 12·50, żyto 10·25 do 10·50, jęczmień browarniany 7·20 do 7·50, jęczmień pastewny 6 30 do 7·70, owies 6·25 do 6·50, bobik 6·40 do 6·60, wyka 6·00 do 6·25.

Agencya sprzedaży materyału rzeźnego przy Komitecie we Lwowie. Poniedziałek 25. maja targ Wiedeń. Zarząd dóbr Byszów Juliusza Hr. Tarnowskiego 14 wołów wagi 7.840 kg po 84, 82, 80, 76 K = 6.255·50 K. Zarząd dóbr Moszków Stanisława Hr. Plater-Zyberka 13 wołów wagi 6530 kg po 76, 68, 64 K = 4.609·40 K. Razem 10864 K 90 h. — Poniedziałek 25. maja targ w Pradze. Zarząd dóbr Ożomla Franciszka Hr. Czosnowskiego 20 sztuk, woły i krowy wagi 7.955 kg po 52 i 66 K = 4·706·20 K. Zarząd dóbr Myszkowice Adam Szczęsny Noel 14 sztuk krów i buhai wagi 7.125 po 64 i 76 K = 4 913·00 K. Zarząd dóbr Byszów Juliusz Hr. Tarnowski 11 krów i 1 byczek 5.580 po 56 i 68 K = 3613·60 K. Razem 13.262 K 80 h. Zakupiono dla Zarządu dóbr Koszlaki na jarmarku w Stanisławowie, 8 sztuk wołów za kwotę 1.966 K.

Zwraca się szczególniejszą uwagę na konieczność dobrej wentylacyi wagonów ze względu na porę gorącą i ładowanie tylko takiej ilości sztuk, jaka odpowiada rozporządzalnej przestrzeni w myśl dzisiejzzego ogłoszenia w sprawie Agencyi.

Targ nierogacizny na St. Marx dnia 19. maja 1908.

Spęd wynosił 11.414 sztuk, w tem opasów prima 2.416, a secunda 2.520, podświnek 6.478. Opasy prima uzyskały o 118—120 h, średnie i stare 108—115 h, lżejsze 110—118 h, podświnki prima 112—120 h, średnie 90 do 110 h za 1 kg żywej wagi bez doliczenia podatku spożywczego.

Uwaga: Ponieważ spęd podświnek był słabszy o 1.100 sztuk od zeszłotygodniowego zyskały one w cenie o 6 do 10 h. Opasy, które również w mniejszej ilości o 300 sztuk nadeszły, zyskały prima o 1—2 h, a średnie i lżejsze o 3 do 4 h.

Ceny masła w Wiedniu dnia 21. maja 1908.

Utrzymały się ceny zeszłotygodniowe: I. (deserowe) K 3·10—3·20, II. (deserowe) K 2·90—3, III. (stołowe) K 2·70—2·80, IV. (kuchenne) K 2·40—250.

Uwaga. Zapotrzebowanie wzrasta, dobre gatunki szczególnie poszukiwane.

Lwów, dnia 27. maja 1908. Na dzisiejszy targ spędzono wołów 44, buhai 50, krów 16, razem bydła rogatego rosłego sztuk 110, jałownika 155, cieląt 119, owiec i kóz 0, nierogacizny 13, razem 397. Woły opasowe zakupione przez Stowarzyszenie wytwórczo-spożywcze 00 wołów prima płacono po 70·00 — 78.00 k. woły z paszy chude po 62 do 68, buhaje od 54—7? kor., krowy po 54—69 kor., jałownik po 51 — 68 kor., cielęta od 50 — 70 kor., nierogaciznę po 100 — 106 kor., barany para po 00·00 kor. wszystko za 1 cetnar metryczny żywej wagi.

Kraków, dnia 26. maja 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 93, cieląt 445, owiec i kóz 0, nierogacizny 265, razem 803 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 60—64 koron, woły 65—74 kor., krowy 00—00 kor., jałownik 00-00 kor., cielęta 78—82 kor., nierogaciznę tuczną 00 — 00 kor. **bitej wagi:** nierogaciznę 116—140 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** woły z paszy 170-305 kor., krowy 92—200 kor, buhajki i jałówki 80 do 140 kor., cielęta 10—60 kor., owce i kozy 00—00 kor., buhaje 00 do 00 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 519 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 284 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego — szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Sprawozdanie targowe Biura Tow. Gospod. w Tarnopolu z dnia 22. maja 1908.

Ceny podane w koronach, za 50 kg. loco Tarnopol.

Pszenica 12·60-12·85, Żyto 9—9·50, Jęczmień browarniany 6·00—6·25, Groch Victoria 00—00, Groch zwykły 0 — 0, Owies 0·00—0·00, Hreczka 7·00—8·50, Wyka 0·00-0·0 Koniczyna czerwona 00—00, Koniczyna biała 00 — 00.

Spirytus za 50 litrów: paritas Tarnopol gotowy 27·00—25·— na zimowe miesiące 00·00—00·00, nadkontyngent 18·00—19·00. Usposobienie słabe.

Nakładem c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.
Odpowiedzialny redaktor: Dr. cam. August Rodakiewicz.